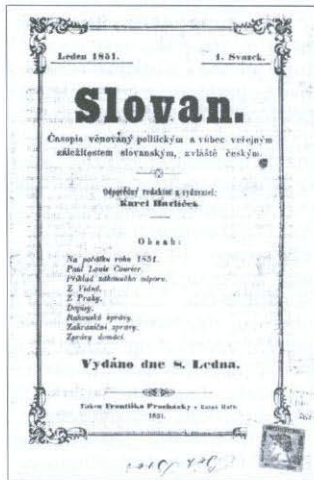

HAVLÍČKŮV SLOVAN

Staré noviny a časopisy, opatřené novinovými známkami či kolky, jsou tradičně tak trochu na okraji zájmu filatelistů. Důvodem je asi nepraktický a neskladný formát, pro který je lze jen těžko umístit na výstavní listy, u některých časopisů pak i jejich značná tloušťka. Mezi sběrateli jsou proto obecně oblíbenější novinové pásky malého formátu, obsahující vedle vylepené známky už většinou jen adresu předplatitele.

Je to ale škoda. Při prolitování třeba sto a více let starých novin na nás totiž archaickou češtinou zavane idylická atmosféra dávno minulých dob, posmějeme se nad žhavými problémy, tehdy hýbajícími světem a jejich rozuzlení přece dávno známe z dějepisu - a závistivě si povzdchneme nad nespěchaným tempem tehdejšího života.

Takový je i Slovan - „časopis věnovaný politickým a vůbec veřejným záležitostem slovanským, zvláště českým“, jak stojí v jeho hlavičce. Odpovědným redaktorem a vydavatelem v jedné osobě byl Karel Havlíček (dnes nám známý pod jménem Borovský). Leží přede mnou lednové číslo z roku 1851, na první straně dole má přilepenou adresní pásku vyfrankovanou krásným krajovým exemplářem rakouského novinového modrého Merkura, vydaného 1. ledna téhož roku. Protože časopis vyšel 8. ledna, jde o velmi rané použití této novinové známky (značnou píhnu na kráse je však skutečnost, že známka nebyla znehodnocena poštovním razítkem).

Havlíček v úvodním článku referuje „o nejistých okolnostech, v jakých nyní žije opoziční časopisectvo“, a oznamuje, že pokud by vydávání časopisu „od nastávajícího čtvrtletí od vlády zamezeno bylo“, zašle pánům předplatitelům místo časopisu „nějakou od nás nově vydanou knihu. Ostatně bude v takovém ovšem nevíтанém pádu naše starost, aby P.T. páni předplatitelé za takovou knihu peněz svých litovati nemuseli.“

Proti pakostlým, čivním a rheumatickým neduhům všeho druhu.

jako jsou: Bolení obličje, krku a zubů, dna v hlavě, v rukou, v kolenou, v nohou, šlak očí, píchání v usích, tuposlych, zvučení a hučení v usích, bolesti v prsou, v zádech a kyčlích, trhání oudů, schromnutí, klepání srdce, bezsenost a j. mohou daleko široko slavně známe a od mnoha zdravotních úřadů, proslulých lékařů a lučebníků zkušené a proti řečeným neduhům odporučené

Goldbergerovy cís. kr. nejv. výsadní GALVANO-ELEKTRICKÉ rheumaticní řetězy.

kus s návodem k užívání po 2 zl. stf., silnější proti zastaralým zatvrzelým neduhům po 3 zl. stf., a jednoduchý nejslabší druh po 1 zl. stf. s dobrým svědomím poraděny býti, a jsou u měšť. lékárnika pana VINCENCE ROLLA v Kutné Hoře u „jednorozce“ stále přesné a za určené fabriční ceny na skladu. — V tomto jakožto vůbec ve všech svých skladech vydávám též tisknou knížku Zdarma, která obsahuje vselike žádoucí poučení o způsobu bojické síly, účinku a upotřebení těchto řetězů, jakož i více než dvě stě dosvědřených zkušeností a velmi chvalná svědectví slavných lékařů a vřihubných soukromých osob.

I vlastenecký časopis musel z něčeho žít, a tak i zde se setkáváme s celou řadou inzerátů. Například na předposlední straně je otištěn půvabný půlstránkový inzerát: „Proti pakostlým, čivním a rheumatickým neduhům všeho druhu, jako jsou: bolení obličje, krku a zubů, dna v hlavě, v rukou, v kolenou, v nohou, šlak očí, píchání v usích, tuposlych, zvučení a hučení v usích, bolesti v prsou, v zádech a kyčlích, trhání oudů, schromnutí, klepání srdce, bezsenost a.j. mohou daleko široko slavně známé a od mnoha zdrav. úřadů, proslulých lékařů a lučebníků zkoušené a proti řečeným neduhům odporučené Goldbergerovy cís. kr. nejv. výsadní GALVANO-ELEKTRICKÉ rheumaticní řetězy, kus s návodem k užívání po 2 zl. stf., silnější proti zastaralým, zatvrzelým neduhům po 3 zl. stf. a jednoduchý nejslabší druh po 1 zl. stf. s dobrým svědomím poraděny býti, a jsou u měšť. lékárnika pana Vincence Rolla v Kutné Hoře u „jednorozce“ stále přesné a za určené fabriční ceny na skladu.“

Vzpomínáte? V inzerátu nabízené galvano-elektrické rheumatizační řetězy ... to jsou přece ty „zaručené působící“ japonské magnetické náramky, tolik u nás populární v 70. letech a nyní opět občas nabízené celostránkovými inzeráty v novinách a časopisech. Bez-mála sto padesát let uplynulo a obchod s lidskou důvěřivostí kvete pořád stejně.

A to jsme se zmínili jen o dvou drobnostech z bohatého obsahu Slovana. Prostě celé noviny jsou celé noviny, v pouhé novinové páse si tolik nepočtete!

FRANTIŠEK BENEŠ